

PRĀT. 13, 4. MBh. 1, 2096. 2, 540. 3, 15594. 5, 3828. 6, 2976. HARIV. 11826. R. 2, 61, 15. अथमसमवरिष्ठानि VARĀH. BHĀ. 13, 1. MĀRK. P. 73, 13, 78, 4. PAÑĀR. 1, 7, 91 (falschlich वरीष्ठ gedr.). Verz. d. Oxf. H. 47, a, No. 103, Z. 12. Schol. zu ĠAIM. 1, 2, 12. कः पुनर्यथा वरिष्ठः PRAÇNOP. 2, 1. पुण्यकृताम् MBh. 1, 2096. ब्राह्मणो द्विपदां श्रेष्ठे गौर्वरिष्ठा चतुष्पदाम् 3044. 3, 10599. 5, 511. 12, 5163. सर्वयज्ञानाम् 13, 3809. HARIV. 1032. 8812. R. 3, 3, 11. 5, 44, 13. 48, 15. 6, 6, 32. BHĀG. P. 1, 10, 1. 3, 25, 11. 5, 11, 1. श्राव्यान् die vorzüglichste unter allen Erzählungen MBh. 1, 18. 55. लोक° R. GORR. 2, 108, 15. देव° 5, 7, 34. न्य° (so ist zu verbinden) WEBER, KĀSHNĀG. 230. mit einem abl. besser als: वरिष्ठमग्निक्तेत्रेभ्यो ब्राह्मणस्य मुखे कृतम् M. 7, 84. BHĀG. P. 7, 9, 10. unter Schlechten vornan stehend, der schlimmste, ärgste: दोष MBh. 14, 879 (unter उरु zu streichen). पापकृताम् 3, 12590. — 2) m. a) Rebhuhn H. an. MED. — b) Orangenbaum RĪĠAN. im ÇKDr. — c) N. pr. α) eines Sohnes des Manu KĀKshusha MBh. 13, 1315. — β) einer der 7 Weisen im 11ten Manvantara MĀRK. P. 94, 19. — γ) eines Daitja HARIV. 12942. — 3) f. श्री Polanisia icosandra W. et A. RĪĠAN. im ÇKDr. — 4) n. a) Kupfer AK. 2, 9, 98. TRIK. H. 1040. H. an. MED. — b) Pfeffer TRIK. H. an. MED. वरिष्ठक adj. = 2. वरिष्ठ 1) PAÑĀR. 1, 10, 1. वरिष्ठाश्रम m. N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 138, a, 14. वरिष्ठिष्ठ Suçr. 2, 107, 14 wohl fehlerhaft. वरी f., pl. वर्यस् als Bez. für Flüsse aufgeführt NAIGH. 1, 13; vgl. वार, वारि. — Vgl. auch u. 4. वर. वरीतर nom. ag. von 1. वर P. 7, 2, 34, Sch. — Vgl. वरितर, वरुतर, वरुतर. वरीतार m. N. pr. eines Daitja MBh. 12, 8264. वरीदार m. N. pr. des Vaters des Gandharva Nārada HARIV. 1861. वरीधरा f. ein best. Metrum: a. b. d: ————, c: ———— u. s. w. HALL in Journ. of the Am. Or. S. 6, 314. वरीमन् s. 2. und 3. वरिमन्. 1. वरीयम् (comparat. zu उरु) adj. weiter, breiter MED. s. 62. n. so v. a. वरिवस्: adv. weiter, ferner ab RV. 1, 136, 2. प्र डुकुतां निनवामा वरीयः 5, 43, 5. अथैवभवं कृणुता वरीयः befreit uns, schafft uns Ruhe 49, 5. 6. 69, 5. उरोर्वरीयो वरूणस्ते कृणुतु 73, 18. अथात इत पणयो वरीयः 10, 108, 10. fg. AV. 1, 2, 2. वरीयो यावया वधम् 20, 3. 3, 4, 7. 7, 50, 4. 51, 1 (वरिवः RV.). ब्राह्मणोभ्यं ऋषभं दत्त्वा वरीयः कृणुते मनः macht freier d. h. erheitert 9, 4, 19. परः पर एव वरीयस्तपो भवति ÇAT. Br. 3, 4, 4, 27 (vgl. Ind. St. 10, 419). — Vgl. auch u. उरु und परोवरीयम् 1). 2. वरीयम् (comparat. zu 4. वर) 1) adj. vorzüglicher, besser; der vorzüglichste, beste AK. 3, 4, 20, 237. H. an. 3, 754. MED. s. 62 (= श्रेष्ठ und अतिपुत्रन् überaus jung; es ist nämlich अतिपुत्रि च zu lesen). त्वं मे प्रियः पुत्रस्त्वं वरीयान्भविष्यसि du wirst mir noch lieber werden MBh. 1, 3492. यं दास्यति स मे पुत्रं स वरीयान्भविष्यति so v. a. der wird mir lieb sein 4780. जन्मतपोविद्याचारवर्णाश्रमवतः vorzüglicher an BHĀG. P. 5, 26, 30. वरीयानेष मे प्रश्नः कृतः 2, 1, 1. 3, 1, 4. भूषणानि 23, 29. 5, 4, 2. मन्वद-शाम् 3, 1, 10. Beiw. Çiva's Çiv. — 2) m. a) Bez. eines Joga (विष्कम्भादि) H. an. MED. Journ. of the Am. Or. S. 6, 236. — b) N. pr. α) eines Sohnes des Manu Sāvarga HARIV. 465. — β) eines Sohnes des Pu-

laha von der Gati BHĀG. P. 4, 1, 38. — Vgl. परोवरीयम् 2). वरीवर्द m. = बलीवर्द RAMĀN. zu AK. 2, 9, 59 nach ÇKDr. वरीवर्त (vom intens. von वर्तु) adj. rollend, kugelnd AV. 8, 6, 22. वरीषु s. रवीषु. वरु N. pr. nach dem Comm. in RV. 8, 23, 28. 24, 28. 26, 2, wo die Verbindung वरो (वरो इति Padap.) सुषाम्पो vorkommt. Ein voc. ist aber unpassend und am nächsten liegt die Vermuthung, dass वरोसुषामन् trotz seiner unerklärlichen Form ein Wort und N. pr. ist. — Vgl. बरु. वरुक m. eine best. geringere Körnerfrucht (कुधान्य) Suçr. 1, 197, 1. 10. वरुट m. Bez. einer Klasse von Mlekkha H. 934, v. l. für वरट. — Vgl. वरुड. वरुड m. Bez. einer verachteten Mischlingskaste, die sich mit dem Spalten von Rohr abgiebt, KULL. zu M. 4, 245. COLEBR. Misc. Ess. II, 184. JAMA in PRĀJAÇĪTTATATTVA nach ÇKDr. सौचिकाच्यैः पिडकाज्ञातो नदो वरुड एव च PARĀÇARAPADDH. im ÇKDr. — Vgl. वरट, वरुट. वरूण UNĀDIS. 3, 53. ÇĀNT. 2, 9. 1) m. a) der Umfasser des Alls, N. pr. eines Āditja, des obersten Herrn unter den Göttern des Veda, NAIGH. 3, 4. 6. NIR. 10, 3. 12, 21. AK. 1, 1, 1, 56. TRIK. 1, 4, 75. H. 188. HALĀI. 1, 74. daher König genannt RV. 1, 24, 7. 156, 4. 2, 28, 9. 5, 40, 7. 7, 64, 1. 87, 6. विश्वस्य भुवन्स्य राज्ञा 5, 83, 3. असीद्द्विभ्या भुवनानि सप्ता 8, 42, 1. 10, 132, 4. य एको वस्वो वरूणो न राजति 1, 143, 4. त्वं विश्वेषां वरूणासि राजा ये च देवा ये च मर्त्याः 2, 27, 10. क्रतुं सचत्ते वरूणस्य देवा 4, 42, 1. 2. अथ देवानामसुरो वि राजति वशा हि मत्या वरूणस्य राज्ञः AV. 1, 10, 1. 3, 4, 5. श्रेष्ठमर्ति देवेषु वरूणो यथा 6, 21, 2. TBR. 1, 1, 4, 8. 4, 10, 6. AIR. Br. 1, 24. 7, 14. वरूणो वै देवानां राजा ÇAT. Br. 12, 8, 3, 10. तत्रस्य राजा वरूणो ऽधिराजः TBR. 3, 1, 2, 7. राज्ञो वरूणस्य पत्नी MBh. 3, 15590. 16, 120. Suçr. 1, 17, 6. धृतत्रत RV. 2, 1, 4. मायिन् 6, 48, 14. 7, 28, 4. 10, 99, 10. सुशंस 7, 33, 6. गम्भीरशंस 87, 6. वरूणस्य धामे 4, 5, 4. 7, 87, 2. 10, 10, 6. व्यावापयिवी वरूणस्य धर्मणा विष्कभिते 6, 70, 1. वरूणो धर्मपतीनाम् VS. 9, 39. ÇAT. Br. 5, 3, 3, 9. unter den 12 Āditja aufgeführt MBh. 1, 2523. HARIV. 176. 393. 11549. 12456. 12911. 14166. VP. 122. BHĀG. P. 6, 6, 37. WEBER, RĀMAT. UP. 304. 313. Verz. d. Oxf. H. 190, a, 31. daher = अर्क H. an. 3, 224. = सूर्य VĪÇVA im ÇKDr. Dem Varuṇa besonders zugeeignet sind a) die Gewässer, b) die Nacht und c) der Westen. a) H. an. MED. n. 63. आद्विर्याति वरूणः समुद्रेः RV. 1, 161, 14. 2, 38, 8. 7, 34, 10. 49, 3. 8, 41, 2. 9, 90, 2. VS. 10, 7. AV. 3, 3, 3. 13, 2. 4, 15, 12. 5, 24, 4. अमुते राजन्वरूण गृहे हिरण्ययो मितः (मिथः die Hd Schr.; vgl. ĀÇV. ÇA. 3, 6, 24) 7, 83, 1. अमु वे वरूणः TBR. 1, 6, 5, 6. TS. 3, 4, 5, 1. उदकपति MBh. 5, 3531. 9, 2733. fgg. अथां राज्ये सुराणां (ऽसु ed. Calc.) च विदधे वरूणां प्रभुम् (पितामहः) 12, 4497. HARIV. 259. 2462. fgg. 12492. 13107. VP. 153. वरूणाः पति सागरम् Verz. d. Oxf. H. 59, b, 23. 69, a, 41. fgg. वरूणो यादसामरुम् sagt Kṛshṇa BHĀG. 10, 29. सलिलविकारे कुर्यात् प्रज्ञा वरूणस्य वारूपीर्मत्रैः VARĀH. BHĀ. S. 46, 51. Varuṇa so v. a. Ocean: वरूणावद्दुःखः VARĀH. BHĀ. 27 (23), 9. so v. a. Wasser: वश्यागिवरूणाः सूदः KATHĀS. 36, 398. मतनिबर्हणा Verz. d. Oxf. H. 250, b, 39. — b) वरूणो समुब्जितं मित्रः प्रातर्व्यब्जतु AV. 9, 3, 18. स वरूणः सायमग्निर्भवति स मित्रो भवति प्रातर्ह्यन् 13, 3, 13. वरूणस्य सायम् TBR. 1, 5, 2, 3. अर्कं मित्रो रात्रिर्वरूणः AIR. Br. 4, 10. मित्रो ऽर्कज्ञानपद्वरूणो रात्रिम् TS. 6, 4,